

УТОЧНЕННЯ НЕРІВНОСТІ ФЕНТОНА ДЛЯ ЦІЛИХ ФУНКЦІЙ ВІД ДВОХ КОМПЛЕКСНИХ ЗМІННИХ

©2006 р. Олег ЗРУМ, Олег СКАСКІВ

Львівський національний університет імені Івана Франка,
вул. Університетська, 1, Львів 79000

Редакція отримала статтю 18 вересня 2006 р.

Нехай $f(z_1, z_2) = \sum_{n+m=0}^{+\infty} a_{n,m} z_1^n z_2^m$, $z = (z_1, z_2) \in \mathbb{C}^2$, — ціла функція, $K(f) = \left\{ f(z, t) = \sum_{n+m=0}^{+\infty} a_{n,m} e^{2\pi i \theta_{n,m} t} : t \in [0; 1] \right\}$, де $(\theta_{n,m})$ — послідовність натуральних чисел, яка допускає впорядкування (θ_k^*) за зростанням: $\{\theta_{n,m} : (n, m) \in \mathbb{Z}_+^2\} = \{\theta_k^* : k \geq 0\}$, $\theta_{k+1}^* > \theta_k^*$ ($k \geq 0$), причому $\theta_{k+1}^*/\theta_k^* \geq 1 + (ak)^{-\alpha}$, $0 \leq \alpha \leq 1/2$.

У даній статті доведено, що для кожного $\varepsilon > 0$ майже напевно в $K(f)$ існує множина $E(\varepsilon, t) \subset \mathbb{R}_+^2$, така, що для всіх $r \in \mathbb{R}_+^2 \setminus E(\varepsilon, t)$, $r = (r_1, r_2)$, правильна нерівність

$$M_f(r, t) \leq \mu_f(r) (\ln \mu_f(r))^{\frac{1}{2} + \frac{3\alpha}{2(1+\alpha)}} (\ln \ln \mu_f(r))^{\frac{1}{2} + \frac{3\alpha}{2(1+\alpha)} + \delta},$$

де

$$M_f(r, t) = \max\{|f(z, t)| : |z_1| = r_1, |z_2| = r_2\},$$

$$\mu_f(r) = \max\{|a_{n,m}| r_1^n r_2^m : n \geq 0, m \geq 0\},$$

і виконується асимптотична рівність

$$l_2 - \text{meas } E_R(\varepsilon, t) \stackrel{\text{def}}{=} \int_{E_R(\varepsilon, t) \cap [1, +\infty) \times [1, +\infty)} \frac{dr}{r} = O(\ln R) \quad (R \rightarrow +\infty),$$

де $E_R(\varepsilon, t) = E(\varepsilon, t) \cap \Delta_R$, $\Delta_R = \{r \in \mathbb{R}_+^2 : 1 \leq r_1 \leq R, 1 \leq r_2 \leq R\}$.

1. ВСТУП І ФОРМУЛЮВАННЯ ОСНОВНОГО РЕЗУЛЬТАТУ

Для цілої функції

$$f(z_1, z_2) = \sum_{n+m=0}^{\infty} a_{n,m} z_1^n z_2^m, \quad (z_1, z_2) \in \mathbb{C}^2, \quad (1)$$

і $r = (r_1, r_2) \in \mathbb{R}_+^2$, $\mathbb{R}_+^2 = [0, +\infty) \times [0, +\infty)$, позначимо

$$M_f(r) = M_f(r_1, r_2) = \max\{|f(z)| : |z_1| = r_1, |z_2| = r_2\},$$

$$\mu_f(r) = \mu_f(r_1, r_2) = \max\{|a_{n,m}| r_1^n r_2^m : n + m \geq 0\}.$$

П.Фентон [1] встановив таке твердження.

Теорема А [1]. Для кожної цілої функції f вигляду (1) і для кожного $\varepsilon > 0$ існують множина $E \subset \mathbb{R}_+^2$ і стала $C > 0$ такі, що для всіх $r \in \mathbb{R}_+^2 \setminus E$ виконується нерівність

$$M_f(r) \leq C \mu_f(r) \ln^+ \mu_f(r) (\ln^+ \ln \mu_f(r))^{1+\varepsilon}, \quad (2)$$

при цьому

$$\ln_2 - \text{meas } E_R \stackrel{\text{def}}{=} \int_{E_R} \frac{dr_1 dr_2}{r_1 r_2} \leq 2(1 + \varepsilon) \ln R + O(1) \quad (R \rightarrow +\infty),$$

де $E_R = E \cap \Delta_R$, $\Delta_R = \{r \in \mathbb{R}_+^2 : 1 \leq r_1 \leq R, 1 \leq r_2 \leq R\}$.

У випадку, коли $X = (X_{n,m}(t))$ є рівномірно обмеженою мультиплікативною системою [2] на ймовірнісному просторі Штейнгауза (Ω, \mathcal{A}, P) ($\Omega = [0, 1]$, \mathcal{A} — σ -алгебра вимірних за Лебегом підмножин $[0, 1]$, P — міра Лебега на прямій), у [2] доведено, що в класі

$$K(f, X) = \left\{ f(z_1, z_2, t) = \sum_{n+m=0}^{\infty} a_{n,m} z_1^n z_2^m X_{n,m}(t) : t \in [0, 1] \right\}$$

у нерівності (2) майже напевно (м. н.) множник $\ln^+ \mu_f(r)$ можна замінити на $\sqrt{\ln^+ \mu_f(r)}$.

Наведена властивість виконується і в класі $K(f, Z)$, де $Z = (Z_{n,m}(t))$,

$$Z_{n,m}(t) = X_{n,m}(t) + iY_{n,m}(t),$$

$(X_{n,m}(t)), (Y_{n,m}(t))$ — рівномірно обмежені мультиплікативні системи, а також [3] у класі $K(f, \theta)$, де $\theta = (e^{2\pi i \theta_{n,m}})$, а впорядкування за неспаданням (θ_k^*) послідовності натуральних чисел $(\theta_{n,m})$ є послідовністю Адамара, тобто $(\forall k \geq 1) : \theta_{k+1}^* / \theta_k^* \geq q > 1$.

Відзначимо, що послідовності $(\cos 2\pi \theta_{n,m} t), (\sin 2\pi \theta_{n,m} t)$ утворюють мультиплікативні системи у випадку $q \geq 2$, а у випадку $q < 2$ вони такими можуть не бути.

Метою даної статті є подальше послаблення умови на послідовність $(\theta_{n,m})$ зі збереженням (у певній формі) ефекту покращення м. н. нерівності (2), встановленого у [2, 3]. В ідейному плані, отримані тут твердження є близькими до відповідних тверджень, встановлених у [4] для цілих функцій однієї змінної.

Нехай $(\theta_{n,m})$ — послідовність натуральних чисел, яка допускає впорядкування (θ_k^*) за зростанням: $\{\theta_{n,m} : (n, m) \in \mathbb{Z}_+^2\} = \{\theta_k^* : k \geq 0\}$, $\theta_{k+1}^* > \theta_k^* (k \geq 0)$ і

$$\theta_{k+1}^* / \theta_k^* \geq 1 + \frac{1}{\varphi(k)}, \quad (3)$$

де $\varphi(x)$ — додатна, неперервна, неспадна до $+\infty$ на $[0, +\infty)$ функція.

Доведемо наступне твердження.

Теорема 1. Якщо для послідовності $\{\theta_{n,m}\} \subset \mathbb{N}$ виконується умова (3), де $\varphi(x)$ — неперервна, зростаюча до $+\infty$ на $[0, +\infty)$ функція,

$$\varphi(0) \geq 1, \quad \varphi(x) = ax^\alpha, \quad a > 0, \quad 0 \leq \alpha \leq 1/2 \quad (x \geq x_0),$$

то для кожного $\delta > 0$ і для кожної цілої функції вигляду (1) майже напевно (м. н.) в $K(f, \theta)$ для всіх $r \in \mathbb{R}_+^2 \setminus E(\delta, t)$ виконується нерівність

$$M_f(r, t) \leq \mu_f(r) (\ln \mu_f(r))^{\frac{1}{2} + \frac{3\alpha}{2(1+\alpha)}} (\ln \ln \mu_f(r))^{\frac{1}{2} + \frac{3\alpha}{2(1+\alpha)} + \delta}, \quad (4)$$

при цьому

$$\ln_2 - \text{meas } E_R(\delta, t) = O(\ln R) \quad (R \rightarrow +\infty),$$

де $E_R(\delta, t) = E(\delta, t) \cap \Delta_R$, $M_f(r, t) = \max\{|f(z, t)| : |z_1| = r_1, |z_2| = r_2\}$.

Зауважимо, що нерівність (4) є сильнішою за нерівність Фентона (2), оскільки $\frac{1}{2} + \frac{3\alpha}{2(1+\alpha)} < 1$ для $\alpha < 1/2$.

2. ДОПОМІЖНІ ТВЕРДЖЕННЯ

Наступну лему фактично доведено в [4, с. 62–63].

Лема 1 [4]. Нехай $(\theta_k^*)_{k=0}^l$ — довільна послідовність натуральних чисел, для якої виконується умова (3) із функцією φ , описаною вище. Тоді існують сталі A і B такі, що для довільних $\{b_k : 0 \leq k \leq l\} \subset \mathbb{C}$ і кожного $\lambda > 0$ справджується оцінка

$$P \left\{ t : \left| \sum_{k=1}^N b_k e^{2\pi\theta_k^* t i} \right| \geq A\lambda S_N \right\} \leq m_1 B e^{-\lambda^2/m_1},$$

де $m_1 = [\varphi(N)]$, $S_N^2 = \sum_{k=1}^N |b_k|^2$.

Лема 2. Якщо для послідовності $\theta = (\theta_{n,m})$ виконується умова (3), то для кожного $\beta > 0$ існує стала A_β , яка залежить лише від β , така, що для кожного $l \in \mathbb{N}$, $l \geq 2$, і будь-яких $\{c_{n,m} : 0 \leq n+m \leq l\} \subset \mathbb{C}$ справджується нерівність

$$P \left\{ t : \max \left\{ \left| \sum_{n+m=0}^l c_{n,m} e^{in\psi_1 + im\psi_2} e^{2\pi\theta_{n,m} t i} \right| : \psi \in [0, 2\pi]^2 \right\} \geq \right. \\ \left. \geq A_\beta (\varphi(l^2))^{1/2} S_l \ln^{1/2} l \right\} \leq \frac{(2\pi + 1)^2 B}{l^\beta},$$

де $S_l^2 = \sum_{n+m=0}^l |c_{n,m}|^2$, $A_\beta = \sqrt{\ln a / \ln 2 + \beta + 5A + 1}$, а A і B — сталі з лемми 1.

Доведення. Для $j \in \mathbb{N}$ і $(n, m) \in \mathbb{Z}_+^2$ таких, що $\theta_j^* = \theta_{n,m}$, позначимо $b_j = c_{n,m} e^{i(n\psi_1 + m\psi_2)}$, де $\psi = (\psi_1, \psi_2) \in [0, 2\pi]^2$ — фіксоване. Використаємо лему 1, вибираючи $\lambda = \sqrt{m_1 (\ln a + (\beta + 5) \ln l)}$. Отже, за лемою 1 з $N = \frac{1}{2}(l+1)(l+2) \leq l^2$ маємо

$$P \left\{ t : \left| \sum_{n+m=0}^l c_{n,m} e^{i(n\psi_1 + m\psi_2)} e^{2\pi\theta_{n,m} t i} \right| \geq \right. \\ \left. \geq \sqrt{\ln a / \ln 2 + \beta + 5A} (\varphi(l^2))^{1/2} S_l \ln^{1/2} l \right\} \leq$$

$$\begin{aligned}
&\leq P \left\{ t : \left| \sum_{n+m=0}^l c_{n,m} e^{i(n\psi_1+m\psi_2)} e^{2\pi i\theta_{n,m}t} \right| \geq \right. \\
&\geq \sqrt{\ln a / \ln l + \beta + 5A(\varphi((l+1)(l+2)/2))^{1/2} S_l \ln^{1/2} l} \left. \right\} \leq \\
&\leq \frac{Bm_1}{l^{\beta+5}} \leq \frac{B\varphi(l^2)}{l^{\beta+5}} \leq \frac{B}{l^{\beta+4}}. \tag{5}
\end{aligned}$$

Нехай $M = [2\pi l^2] + 1$, $\psi_{1,j_1} = \frac{2\pi j_1}{M}$, $\psi_{2,j_2} = \frac{2\pi j_2}{M}$ ($j_1, j_2 \in \{1, 2, \dots, M\}$). На підставі нерівності Коші-Буняковського та нерівностей $|u+v| \leq |u| + |v|$, $|e^{ia} - e^{ib}| = 2|\sin \frac{a-b}{2}| \leq |a-b|$ ($a, b \in \mathbb{R}$) і $l \geq 2$ у [3] доведено, що для $\psi_1 \in [\psi_{1,j_1}, \psi_{1,j_1+1}]$, $\psi_2 \in [\psi_{2,j_2}, \psi_{2,j_2+1}]$

$$\begin{aligned}
p(\psi, t) &\stackrel{\text{def}}{=} \left| \sum_{n+m=0}^l c_{n,m} e^{in\psi_1} e^{im\psi_2} e^{2\pi i\theta_{n,m}t} \right| \leq \\
&\leq \left| \sum_{n+m=0}^l c_{n,m} e^{in\psi_{1,j_1}} e^{im\psi_{2,j_2}} e^{2\pi i\theta_{n,m}t} \right| + \\
&+ \left| \sum_{n+m=0}^l c_{n,m} (e^{in\psi_1} e^{im\psi_2} - e^{in\psi_{1,j_1}} e^{im\psi_{2,j_2}}) e^{2\pi i\theta_{n,m}t} \right| \leq \\
&\leq \left| \sum_{n+m=0}^l c_{n,m} e^{in\psi_{1,j_1}} e^{im\psi_{2,j_2}} e^{2\pi i\theta_{n,m}t} \right| + \\
&+ S_l \left(\sum_{n+m=0}^l |n(\psi_1 - \psi_{1,j_1}) + m(\psi_2 - \psi_{2,j_2})|^2 \right)^{1/2} \leq \\
&\leq \left| \sum_{n+m=0}^l c_{n,m} e^{in\psi_{1,j_1}} e^{im\psi_{2,j_2}} e^{2\pi i\theta_{n,m}t} \right| + \frac{2\pi}{M} l^2 S_l,
\end{aligned}$$

звідки випливає, що

$$\begin{aligned}
&\max\{p(\psi, t) : \psi \in [0; 2\pi]^2\} \leq \\
&\leq \max \left\{ \left| \sum_{n+m=0}^l c_{n,m} e^{in\psi_{1,j_1}} e^{im\psi_{2,j_2}} e^{2\pi i\theta_{n,m}t} \right| : j_1, j_2 \in \{1, 2, \dots, M\} \right\} + S_l.
\end{aligned}$$

Звідси, за нерівністю (5) одержуємо

$$\begin{aligned}
 & P\{t : \max\{p(\psi, t) : \psi \in [0; 2\pi]^2\} \geq \\
 & \geq (\sqrt{\ln a / \ln 2 + \beta + 5A + 1})(\varphi(l^2))^{1/2} S_l \ln^{1/2} l\} \leq \\
 & \leq P\{t : \max\{p(\psi_{1,j_1}, \psi_{2,j_2}, t) : j_1, j_2 \in \{1, 2, \dots, M\}\} + S_l \geq \\
 & \geq (\sqrt{\ln a / \ln 2 + \beta + 5A + 1})(\varphi(l^2))^{1/2} S_l \ln^{1/2} l\} \leq \\
 & \leq P\{t : \max\{p(\psi_{1,j_1}, \psi_{2,j_2}, t) : j_1, j_2 \in \{1, \dots, M\}\} \geq \\
 & \geq \sqrt{\ln a / \ln 2 + \beta + 5A}(\varphi(l^2))^{1/2} S_l \ln^{1/2} l\} \leq \\
 & \leq \sum_{j_1=1}^M \sum_{j_2=1}^M P\{t : p(\psi_{1,j_1}, \psi_{2,j_2}, t) \geq \\
 & \geq \sqrt{\ln a / \ln 2 + \beta + 5A}(\varphi(l^2))^{1/2} S_l \ln^{1/2} l\} \leq \frac{M^2 B}{l^{\beta+4}} \leq \frac{(2\pi + 1)^2 B}{l^\beta}, \quad (6)
 \end{aligned}$$

що й слід було довести.

3. ДОВЕДЕННЯ ТЕОРЕМИ 1

У значній частині цього доведення повторюємо схему доведення теореми з [2]. Не зменшуючи загальності, можемо вважати, що

$$\#\{n \geq 1 : a_{n,m} \neq 0\} \geq 1, \quad \#\{m \geq 1 : a_{n,m} \neq 0\} \geq 1.$$

Тоді $\mu_f(r_1, r_2) \rightarrow +\infty$ при $r_1 \rightarrow +\infty$ для фіксованого $r_2 > 0$, а також $\mu_f(r_1, r_2) \rightarrow +\infty$ при $r_2 \rightarrow +\infty$ для фіксованого $r_1 > 0$.

Як і в роботі [2], для $k \in \mathbb{N}$ позначимо

$$G_k = \{r = (r_1, r_2) \in \mathbb{R}_+^2 : k \leq \ln \mu_f(r_1, r_2) < k + 1\} \cap ([1; +\infty) \times [1; +\infty)).$$

Очевидно, що G_k — обмежена, а також за нашим припущенням $G_k \neq \emptyset$ для всіх досить великих k . Нехай $G_k^+ = \bigcup_{j=k}^{+\infty} G_j$.

Для цілої функції $f(z_1, z_2)$ вигляду (1) і для $r = (r_1, r_2) \in \mathbb{R}_+^2$, $x = (x_1, x_2) \in \mathbb{R}^2$ покладемо

$$\mathfrak{M}_f(r) = \sum_{n+m=0}^{+\infty} |a_{n,m}| r_1^n r_2^m, \quad g(x) = \ln \mathfrak{M}_f(e^{x_1}, e^{x_2}),$$

$$A_j(r) = \frac{\partial g(\ln r_1, \ln r_2)}{\partial x_j} \quad (j \in \{1, 2\}).$$

Лема 3 ([2, 3]). Для кожного $\delta_1 > 0$ існує множина $E_1 = E_1(\delta_1)$ така, що для всіх $r \in G_{k_0}^+ \setminus E_1$

$$\max\{A_1(r_1, r_2), A_2(r_1, r_2)\} \leq 5 \cdot 2^{1+\delta_1} \ln \mu_f(r) (\ln \ln \mu_f(r))^{1+\delta_1}, \quad (7)$$

при цьому

$$\ln_2 - \text{meas } E_{1,R}(\delta_1) = O(\ln R) \quad (R \rightarrow +\infty),$$

де $E_{1,R}(\delta_1) = E_1(\delta_1) \cap \Delta_R$.

Продовжуючи доведення теореми 1, відзначимо, що

$$\ln_2 - \text{meas } \bigcup_{j=1}^{k_0-1} G_j = c(k_0) < +\infty.$$

Отже, нехай $E_2(\delta_1) = E_1(\delta_1) \cup E(\delta_1) \cup (\bigcup_{j=1}^{k_0-1} G_j)$, де $E(\delta_1)$ — виняткова множина у нерівності (2) з $\varepsilon = \delta_1$. Зауважимо тепер, що для

$$d = d(\mu_f(r)) = C \cdot 5 \cdot 2^{2+\delta_1} (\ln \mu_f(r))^{\frac{3}{2(1+\alpha)}} (\ln \ln \mu_f(r))^{\frac{3(1+\delta_1)}{2(1+\alpha)}}$$

з нерівностей (7) і (2) з $\varepsilon = \delta_1$, для $r \notin E_2(\delta_1)$ отримаємо (див. [2])

$$\begin{aligned} \sum_{n+m \geq 2d} |a_{n,m}| r_1^n r_2^m &\leq \frac{1}{d} (A_1(r) + A_2(r)) \mathfrak{M}_f(r) \leq \\ &\leq \frac{5 \cdot 2^{2+\delta_1}}{d} \mathfrak{M}_f(r) \ln \mu_f(r) (\ln \ln \mu_f(r))^{1+\delta_1} \leq \\ &\leq \frac{5 \cdot 2^{2+\delta_1}}{d} C \mu_f(r) \ln^2 \mu_f(r) (\ln \ln \mu_f(r))^{2+2\delta_1} = \\ &= \mu_f(r) (\ln \mu_f(r))^{\frac{1}{2} + \frac{3\alpha}{2(1+\alpha)}} (\ln \ln \mu_f(r))^{\left(\frac{1+\delta_1}{2}\right) \left(\frac{3\alpha}{1+\alpha} + 1\right)}, \end{aligned} \quad (8)$$

де $C > 0$ — стала з нерівності (2) з $\varepsilon = \delta_1$. Нехай тепер $G_k^* = G_k \setminus E_2(\delta_1)$. Через I позначимо множину тих $k \geq k_0$, для яких $G_k^* \neq \emptyset$. Зрозуміло, що $\#I = +\infty$. Для $k \in I$ виберемо $r^{(k)} \in G_k^*$. Тоді для всіх $r \in G_k^*$

$$\mu_f(r^{(k)}) < e^{k+1} \leq e \mu_f(r), \quad \mu_f(r) < e^{k+1} < e \mu_f(r^{(k)}), \quad (9)$$

а також

$$[1; +\infty)^2 \setminus E_2(\delta_1) = \bigcup_{k \in I} G_k^*. \quad (10)$$

Для $k \in I$ позначимо $N_k = [2d_1(r^{(k)})]$, де $d_1(r) = d(e \mu_f(r))$, а для $r \in G_k^*$ покладемо

$$W_{N_k}(r, t) = \max \left\{ \left| \sum_{n+m \leq N_k} a_{n,m} r_1^n r_2^m e^{in\psi_1 + im\psi_2} e^{2\pi i \theta_{n,m} t} \right| : \psi \in [0, 2\pi]^2 \right\}.$$

Далі міркуємо подібно, як у [2]. Нехай для вимірної множини $G \subset G_k^*$, $k \in I$,

$$\nu_k(G) = \text{meas}_2(G) / \text{meas}_2(G_k^*), \quad (11)$$

де meas_2 — міра Лебега в \mathbb{R}^2 . Зауважимо, що ν_k — ймовірнісна міра, визначена на сім'ї вимірних за Лебегом підмножин G_k^* . Нехай $\Omega = \bigcup_{k \in I} G_k^*$ і нехай $I = \{k_j : j \geq 1\} \subset \mathbb{N}$, де $k_j < k_{j+1}$, $j \geq 1$. Для вимірної підмножини $G \subset \Omega$ визначимо

$$\nu(G) = \sum_{j=0}^{+\infty} \frac{1}{2^{k_j}} \left(1 - \left(\frac{1}{2}\right)^{k_{j+1}-k_j}\right) \nu_{k_{j+1}}(G \cap G_{k_{j+1}}^*), \quad (12)$$

де $k_0 = 0$. Зауважимо, що ν — ймовірнісна міра, визначена на вимірних підмножинах Ω . На декартовому добутку $[0, 1] \times \Omega$ визначимо тепер ймовірнісну міру P_0 , що є прямим добутком ймовірнісних мір P і ν , тобто $P_0 = P \otimes \nu$. Нехай тепер для $k \in I$

$$F_k = \{(t, r) \in [0, 1] \times \Omega : W_{N_k}(r, t) > A_4(\varphi(N_k^2))^{1/2} S_{N_k}(r) \ln^{1/2} N_k\},$$

$$F_k(r) = \{t \in [0, 1] : W_{N_k}(r, t) > A_4(\varphi(N_k^2))^{1/2} S_{N_k}(r) \ln^{1/2} N_k\},$$

де $S_{N_k}^2(r) = \sum_{n+m=0}^{N_k} (|a_{n,m}| r_1^n r_2^m)^2$, а A_4 — стала з леми 2 при $\beta = 4$. Тоді, за теоремою Фубіні на підставі леми 2 з $c_{n,m} = a_{n,m} r_1^n r_2^m$ і $\beta = 4$, для $k \in I$ отримаємо

$$\begin{aligned} P_0(F_k) &= \int_{\Omega} \int_{F_k(r)} dP d\nu = \int_{\Omega} P(F_k(r)) d\nu \leq \\ &\leq \frac{(2\pi + 1)^2 B}{N_k^4} \nu(\Omega) = \frac{(2\pi + 1)^2 B}{N_k^4}. \end{aligned}$$

Зауважимо, що $N_k^4 > \ln^2 \mu_f(r^{(k)}) \geq k^2$. Тому $\sum_{k \in I} P_0(F_k) < +\infty$ і за лемою Бореля–Кантеллі серед подій $\{F_k : k \in I\}$ з ймовірністю, що дорівнює одиниці, відбувається скінченна кількість подій. Звідси випливає, що існує $F \subset [0, 1] \times \Omega$ така, що $P_0(F) = 1$ і для кожної точки $(t, r) \in F$ існує $k_0 = k_0(t, r)$ таке, що для всіх $k \geq k_0$, $k \in I$, виконується нерівність

$$W_{N_k}(r, t) \leq A_4(\varphi(N_k^2))^{1/2} S_{N_k}(r) \ln^{1/2} N_k. \quad (13)$$

Через F_{Ω} позначимо проєкцію F на Ω , тобто $F_{\Omega} = \{r \in \Omega : (\exists t)[(t, r) \in F]\}$. Тоді $\nu_k(F_{\Omega} \cap G_k^*) = 1$ для кожного $k \in I$. Справді, якщо б для

деякого $k \in I$, $k = k_{j+1}$, виконувалась нерівність $\nu_k(F_\Omega \cap G_k^*) = q < 1$, то для F_Ω отримуємо

$$\begin{aligned} \nu(F_\Omega) &= \sum_{k \in I} \nu(F_\Omega \cap G_k^*) \leq \\ &\leq \sum_{s=0, s \neq j}^{+\infty} \frac{1}{2^{k_s}} \left(1 - \left(\frac{1}{2}\right)^{k_{s+1}-k_s}\right) + \frac{1}{2^{k_j}} \left(1 - \left(\frac{1}{2}\right)^{k_{j+1}-k_j}\right) \cdot \nu_{k_{j+1}}(F_\Omega \cap G_{k_{j+1}}) = \\ &= \sum_{s=0}^{+\infty} \frac{1}{2^{k_s}} \left(1 - \left(\frac{1}{2}\right)^{k_{s+1}-k_s}\right) - (1-q) \frac{1}{2^{k_j}} \left(1 - \left(\frac{1}{2}\right)^{k_{j+1}-k_j}\right) < 1. \end{aligned}$$

Звідси, за теоремою Фубіні, отримаємо неможливу нерівність

$$P_0(F) = \int_{F_\Omega} \left(\int_{F(r)} dP \right) d\nu = \int_{F_\Omega} P(F(r)) d\nu \leq \nu(F_\Omega) < 1,$$

у якій вжито позначення $F(r) = \{t \in [0, 1]: (t, r) \in F\}$.

Подібно, для звуження F на $[0, 1]$, $F_{[0,1]} = \bigcup_{r \in \Omega} F(r)$, дістаємо, що $P(F_{[0,1]}) = 1$. Тепер припустимо, що існує $F_1 \subset F_{[0,1]}$ така, що $P(F_1) = q_1 \in (0; 1)$:

$$(\forall t \in F_1) : \nu(F^\wedge(t)) = q_2(t) < 1, \quad F^\wedge(t) = \{r \in \Omega : (t, r) \in F\};$$

$$(\forall t \in F_{[0,1]} \setminus F_1) : \nu((F_{[0,1]} \setminus F_1)^\wedge(t)) = 1.$$

Тоді за теоремою Фубіні

$$\begin{aligned} 1 = P_0(F) &= \int_{F_{[0,1]}} \left(\int_{F^\wedge(t)} d\nu + \int_{(F_{[0,1]} \setminus F_1)^\wedge(t)} d\nu \right) dP = \\ &= \int_{F_{[0,1]}} (q_2(t) + 1) dP. \end{aligned}$$

Оскільки $q_2(t) \geq 0$, то звідси випливає, що $q_2(t) = 0$ (м.н.). Нехай $F^* = \bigcup_{t \in F_1} F^\wedge(t)$, $F^* \subset F$. Тоді

$$P_0(F^*) = \int_{F_1} \left(\int_{F^\wedge(t)} d\nu \right) dP = 0,$$

звідки

$$1 = P_0(F \setminus F^*) \leq P_0((F \setminus F_1) \times \Omega) = P(F \setminus F_1) \cdot \nu(\Omega) = 1 - q_1.$$

Отримали суперечність з припущенням, що існує множина $F_1 \subset F_{[0,1]}$ міри $q_1 \in (0; 1)$ така, що ν -міра кожного перерізу $F^\wedge(t)$, $t \in F_1$ менша за одиницю. Отже, існує підмножина $F_1 \subset F_{[0,1]}$ повної міри ($P(F_1) = 1$) така, що $\nu(F^\wedge(t)) = 1$ для всіх $t \in F_1$. Як і вище, доводимо, що з того, що $(\forall t \in F_1) : \nu(F^\wedge(t)) = 1$ випливає, що $(\forall k \in I) : (F^\wedge(t) \cap G_k^*) = 1$. Справді, якщо б для деякого $k \in I$, $k = k_{j+1}$, виконувалася б нерівність $\nu_k(F^\wedge(t) \cap G_k^*) = q < 1$, то, як і вище, дістаємо суперечність

$$\begin{aligned} \nu(F^\wedge(t)) &= \sum_{k \in I} \nu(F^\wedge(t) \cap G_k^*) \leq \\ &\leq \sum_{s=0}^{+\infty} \frac{1}{2^{k_s}} \left(1 - \left(\frac{1}{2}\right)^{k_{s+1}-k_s}\right) - (1-q) \frac{1}{2^{k_j}} \left(1 - \left(\frac{1}{2}\right)^{k_{j+1}-k_j}\right) = \\ &= 1 - (1-q) \frac{1}{2^{k_j}} \left(1 - \left(\frac{1}{2}\right)^{k_{j+1}-k_j}\right) < 1. \end{aligned}$$

Нехай для всіх $t \in F_1$ і $k \in I$ точка $r_0^{(k)}(t) \in G_k^*$ є такою, що

$$W_{N_k}(r_0^{(k)}(t), t) \geq \frac{3}{4} M_k(t), \quad M_k(t) \stackrel{\text{def}}{=} \sup\{W_{N_k}(r, t) : r \in G_k^*\}.$$

З того, що

$$(\forall k \in I) : \nu_k(F^\wedge(t) \cap G_k^*) = 1,$$

неперервності $W_{N_k}(r, t)$ як функції від r при фіксованому t , отримуємо, що існує точка $r^{(k)}(t) \in G_k^* \cap F^\wedge(t)$ така, що

$$|W_{N_k}(r_0^{(k)}(t), t) - W_{N_k}(r^{(k)}(t), t)| < \frac{1}{4} M_k(t),$$

тобто

$$\frac{3}{4} M_k(t) \leq W_{N_k}(r_0^{(k)}(t), t) \leq W_{N_k}(r^{(k)}(t), t) + \frac{1}{4} M_k(t).$$

Отже, з того, що $(t, r^{(k)}(t)) \in F$, внаслідок нерівності (15) отримуємо

$$\frac{1}{2} M_k(t) \leq W_{N_k}(r^{(k)}(t), t) \leq A_4(\varphi(N_k^2))^{1/2} S_{N_k}(r^{(k)}(t)) \ln^{1/2} N_k. \quad (14)$$

Зауважимо тепер, що за нерівністю (2) з $\varepsilon = \delta_1$ і $r^{(k)} = r^{(k)}(t)$

$$S_N^2(r^{(k)}) \leq \mu_f(r^{(k)}) \mathfrak{M}_f(r^{(k)}) \leq C \mu_f^2(r^{(k)}) \ln \mu_f(r^{(k)}) (\ln \ln \mu_f(r^{(k)}))^{1+\delta_1}.$$

Звідси випливає, що для $t \in F_1$ і всіх $k \geq k_0(t)$, $k \in I$,

$$S_N(r^{(k)}) \leq \sqrt{C} \mu_f(r^{(k)}) \ln^{1/2} \mu_f(r^{(k)}) (\ln \ln \mu_f(r^{(k)}))^{1+\delta_1/2}. \quad (15)$$

Оскільки для $r \in G_k^*$ виконуються співвідношення (9), то $d_1(r^{(k)}) \geq d(\mu_f(r))$. Отже, для $t \in F_1$, $r \in F^\wedge(t) \cap G_k^*$, $k \in I$, $k \geq k_0(t)$, маємо

$$\begin{aligned} M_f(r, t) &\leq \sum_{n+m \geq 2d_1(r^{(k)})} |a_{n,m}| r_1^n r_2^m + W_{N_k}(r, t) \leq \\ &\leq \sum_{n+m \geq 2d(\mu_f(r))} |a_{n,m}| r_1^n r_2^m + M_k(t). \end{aligned}$$

Звідси, за допомогою (8), (14), (15) для $t \in F_1$, $r \in F^\wedge(t) \cap G_k^*$, $k \in I$, $k \geq k_0(t)$, отримуємо

$$\begin{aligned} M_f(r, t) &\leq \mu_f(r) (\ln \mu_f(r))^{\frac{1}{2} + \frac{3\alpha}{2(1+\alpha)}} (\ln \ln \mu_f(r))^{\left(\frac{1+\delta_1}{2}\right)\left(\frac{3\alpha}{1+\alpha} + 1\right)} + \\ &\quad + 2A_4(\varphi(N_k^2))^{1/2} S_{N_k}(r^{(k)}) \ln^{1/2} N_k \leq \\ &\leq \mu_f(r) (\ln \mu_f(r))^{\frac{1}{2} + \frac{3\alpha}{2(1+\alpha)}} (\ln \ln \mu_f(r))^{\left(\frac{1+\delta_1}{2}\right)\left(\frac{3\alpha}{1+\alpha} + 1\right)} + \\ &\quad + 2A_4 \sqrt{C} (\varphi(N_k^2))^{1/2} \mu_f(r^{(k)}) \ln^{1/2} \mu_f(r^{(k)}) \times \\ &\quad \times (\ln \ln \mu_f(r^{(k)}))^{\frac{1+\delta_1}{2}} \left(C_1 + \frac{3}{2(1+\alpha)} \ln \ln(e\mu_f(r^{(k)}))\right) + \\ &\quad + \frac{3(1+\delta_1)}{2(1+\alpha)} \ln \ln \ln(e\mu_f(r^{(k)}))^{1/2} = \\ &= \mu_f(r) (\ln \mu_f(r))^{\frac{1}{2} + \frac{3\alpha}{2(1+\alpha)}} (\ln \ln \mu_f(r))^{\left(\frac{1+\delta_1}{2}\right)\left(\frac{3\alpha}{1+\alpha} + 1\right)} + \\ &\quad + C_2 (\ln(e\mu_f(r)))^{\frac{3\alpha}{2(1+\alpha)}} (\ln \ln(e\mu_f(r)))^{\frac{3\alpha(1+\delta_1)}{1+\alpha}} \times \\ &\quad \times \mu_f(r^{(k)}) \ln^{1/2} \mu_f(r^{(k)}) (\ln \ln \mu_f(r^{(k)}))^{\frac{1+\delta_1}{2}} \left(C_1 + \right. \\ &\quad \left. + \frac{3}{2(1+\alpha)} \ln \ln(e\mu_f(r^{(k)})) + \frac{3(1+\delta_1)}{2(1+\alpha)} \ln \ln \ln(e\mu_f(r^{(k)}))\right)^{1/2} \end{aligned}$$

де $C_1 > 0$, $C_2 > 0$ — деякі сталі. Звідси, враховуючи нерівність (9), для $t \in F_1$, $r \in F^\wedge(t) \cap G_k^*$, $k \in I$, $k \geq k_0(t)$, отримуємо

$$M_f(r, t) \leq C_3 \mu_f(r) (\ln \mu_f(r))^{\frac{1}{2} + \frac{3\alpha}{2(1+\alpha)}} (\ln \ln \mu_f(r))^{\frac{1}{2} + \frac{3\delta_1}{4} + \frac{3\alpha(1+\delta_1)}{2(1+\alpha)}} \quad (16)$$

де $C_3 > 0$ — деяка стала. Залишається вибрати $k_1 > k_0(t)$ так, щоб для $r \in G_{k_1}^+$ виконувалась нерівність $C_3 \leq (\ln \ln \mu_f(r))^{\delta_1/4}$. Звідси і з (16), вибравши $\delta = 2\delta_1 \geq \delta_1 + \frac{3\alpha\delta_1}{1+\alpha}$ ($0 < \alpha \leq \frac{1}{2}$), отримуємо твердження теореми, оскільки бажана нерівність, згідно з (10), виконується (м. н.)

(для $t \in F_1$, $P(F_1) = 1$) для всіх $r \in (\bigcup_{k \in I} (G_k^* \cap F^\wedge(t)) \cap G_{k_1}^+) \setminus E(\delta_1) = ([1, +\infty)^2 \cap G_{k_1}^+) \setminus (E_2(\delta_1) \cup G^* \cup E(\delta_1)) = [1, +\infty)^2 \setminus E_3(\delta_1)$, де $E_3(\delta_1) = E_2(\delta_1) \cup E(\delta_1) \cup G^* \cup (\bigcup_{j=1}^{k_1-1} G_j)$, $G^* = \bigcup_{k \in I} (G_k^* \setminus F^\wedge(t))$, а $E(\delta_1)$ — виняткова множина у нерівності (2) (при $\varepsilon = \delta_1$) з теореми А. Пригадаємо, що $\nu(G_0) = \sum_{k \in I} (\nu_k(G_k^*) - \nu_k(F^\wedge(t))) = 0$, а також, що $\nu(G_0)$ визначається рівністю (12), з якої негайно випливає, що для всіх $k \in I$

$$\nu_k(G_k^* \setminus F^\wedge(t)) = \text{meas}_2(G_k^* \setminus F^\wedge(t)) / \text{meas}_2(G_k^*) = 0,$$

тобто, також

$$\ln_2 - \text{meas}(G_k^* \setminus F^\wedge(t)) = \iint_{G_k^* \setminus F^\wedge(t)} \frac{dr_1 dr_2}{r_1 r_2} = 0.$$

Тому

$$\ln_2 - \text{meas}(G^* \cap [1, R]^2) = 0,$$

і при $R \rightarrow +\infty$

$$\ln_2 - \text{meas} E_{3,R}(\delta_1) \leq \ln_2 - \text{meas} E_{2,R}(\delta_1) + \ln_2 - \text{meas} \bigcup_{j=1}^{k_1-1} G_j =$$

$$= \ln_2 - \text{meas} E_{1,R} + \ln_2 - \text{meas} E_{3,R} + O(1) \leq (2B + 6 + 2\delta_1) \ln R + O(1),$$

де $E_{j,R} = E_j \cap \Delta_R$. Теорему доведено.

- [1] *Fenton P.C.* Wiman-Valyron theory in two variables // Trans. Amer. Math. Soc. – 1995. – V. 347, №11. – P. 4403–4412.
- [2] *Зрум О.В., Скасків О.Б.* Про нерівність Вімана для випадкових цілих функцій від двох змінних // Матем. Студії. – 2005.- Т.23, №2. – С. 142–153.
- [3] *Зрум О.В., Скасків О.Б.* Нерівності типу Вімана для цілих функцій від двох комплексних змінних з швидко коливними коефіцієнтами // Мат. методи і фіз.- мех. поля. – 2005. – Т. 48, №4. – С. 78–87.
- [4] *Філевич П.В.* Деякі класи цілих функцій, в яких майже напевне можна покращити нерівність Вімана-Валірона // Матем. Студії. – 1996. – Вип. 6. – С. 59–66.

ADJUSTMENT OF FENTON'S INEQUALITIES FOR ENTIRE FUNCTIONS OF TWO COMPLEX VARIABLES

Oleh SKASKIV, Oleh ZRUM

Ivan Franko Lviv National University,
1 Universytetska Str., Lviv 79000, Ukraine

Let $f(z_1, z_2) = \sum_{n+m=0}^{+\infty} a_{n,m} z_1^n z_2^m$, $z = (z_1, z_2) \in \mathbb{C}^2$, be an entire function and $K(f) = \left\{ f(z, t) = \sum_{n+m=0}^{+\infty} a_{n,m} e^{2\pi i \theta_{n,m} t} : t \in [0; 1] \right\}$, where $(\theta_{n,m})$ is a sequence of positive integer numbers such that its arrangement (θ_k^*) by increasing satisfies the condition $\{\theta_{n,m} : (n, m) \in \mathbb{Z}_+^2\} = \{\theta_k^* : k \geq 0\}$, $\theta_{k+1}^* > \theta_k^*$ ($k \geq 0$) and $\theta_{k+1}^*/\theta_k^* \geq 1 + (ak)^{-\alpha}$, $0 \leq \alpha \leq 1/2$.

In this paper, it is established that for all $\varepsilon > 0$ almost surely in $K(f)$ there exists a set $E(\varepsilon, t) \subset \mathbb{R}_+^2$, such that for all $r \in \mathbb{R}_+^2 \setminus E(\varepsilon, t)$ the inequality

$$M_f(r, t) \leq \mu_f(r) (\ln \mu_f(r))^{\frac{1}{2} + \frac{3\alpha}{2(1+\alpha)}} (\ln \ln \mu_f(r))^{\frac{1}{2} + \frac{3\alpha}{2(1+\alpha)} + \delta},$$

holds, where

$$M_f(r, t) = \max\{|f(z, t)| : |z_1| = r_1, |z_2| = r_2\},$$

$$\mu_f(r) = \max\{|a_{n,m}| r_1^n r_2^m : n \geq 0, m \geq 0\}, \quad r = (r_1, r_2) \in \mathbb{R}_+^2,$$

and the next asymptotic relation

$$l_2 - \text{meas } E_R(\varepsilon, t) \stackrel{\text{def}}{=} \int_{E_R(\varepsilon, t) \cap [1, +\infty) \times [1, +\infty)} \frac{dr}{r} = O(\ln R) \quad (R \rightarrow +\infty),$$

holds, where $E_R(\varepsilon, t) = E(\varepsilon, t) \cap \Delta_R$, $\Delta_R = \{r \in \mathbb{R}_+^2 : 1 \leq r_1 \leq R, 1 \leq r_2 \leq R\}$.